

STORTINGET

Representantforslag 112 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes, Nicholas Wilkinson, Freddy André Øvstegård, Gina Barstad og Arne Nævra

Dokument 8:112 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes, Nicholas Wilkinson, Freddy André Øvstegård, Gina Barstad og Arne Nævra om ny behandling av Nordic Minings gruveprosjekt i Naustdal og Nussirs gruveprosjekt i Kvalsund

Til Stortinget

Bakgrunn

17. april 2015 fikk Nordic Mining utslippstillatelse til å etablere et sjødeponi i Førdefjorden. 19. desember 2016 opprettholdt Klima- og miljødepartementet Miljødirektoratets tillatelse til å etablere et sjødeponi i Repparfjorden.

Det har den senere tid kommet frem at Nordic Minings prosjekt i Sogn og Fjordane vil gi betydelig mindre sysselsetting enn opprinnelig planlagt. Da tillatelsene ble gitt i 2015, skulle prosjektet sysselsette 170 personer, mens det nå er snakk om 110 personer. I tillegg er det planer om å forlenge dagbruksaktiviteten fra 10 til 16 år. Den samfunnsmessige nytten av prosjektet har blitt dårligere og miljøulempene større.

Høsten 2014 frarådet Miljødirektoratet ut ifra rent miljøfaglige vurderinger at Nordic Mining fikk bruke Førdefjorden som avfalls plass for avgangsmassene.

Miljødirektoratet sier i brev til Klima- og miljødepartementet 4. november 2014 følgende om etablering av et fjorddeponi for gruveavfall i Førdefjorden:

«Vi mener også at kunnskapen som foreligger sannsynliggjør at et fjorddeponi, slik det er forespeilet i plan-

forslaget innebærer risiko for at funksjon, struktur og produksjon i økosystemet i Førdefjorden som helhet forringes.»

og

«Basert på kunnskapen fra de nye rapportene om naturmangfold, samt kunnskapen fra konsekvensutredningen er vår vurdering at en gjennomføring av Engebøprosjektet vil kunne bidra til at forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 ikke nås for kysttorsk, pigghå, blålange og ål.»

og

«De negative miljøkonsekvensene av sjødeponiet som vi har identifisert vil i liten grad kunne reduseres gjennom krav i en eventuell tillatelse etter forurensingsloven.»

Miljødirektoratet konkluderte altså med at de miljøfaglige hensyn tilsa at innvendingsene som ble reist mot planene om deponering av gruveavfall i Førdefjorden, burde bli tatt til følge.

Da Miljødirektoratet i februar 2015 allikevel ga sin anbefaling til gruvedrift på Engebøfjellet og sjødeponi i Førdefjorden, ble det begrunnet med at den samfunnsmessige nytten var større enn miljøskadene som ville oppstå. På denne bakgrunn ga Klima- og miljødepartementet utslippstillatelse til Nordic Mining i april 2015.

En viktig del av begrunnelsen var sysselsettingen prosjektet ville føre til. Da Miljødirektoratet ga sin anbefaling og Klima- og miljødepartementet ga sin tillatelse, skulle prosjektet sysselsette 170 personer per år i gjennomsnitt i driftsperioden. Driften kunne vare i opptil 50 år. Nå er det snakk om en sysselsetting på 110 personer

og en driftsperiode på 29 år. I tillegg er det planer om å forlenge tiden med dagbrudd fra 10 til 16 år. Dette øker de miljømessige ulempene.

I brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet den 13. februar 2015 står dette:

«Det fremgår av dette at tiltaket både vil medføre betydelige fordeler og betydelige ulemper. Forurensningsloven legger opp til en bred skjønnsmessig avveining av disse.

Etter en samlet vurdering der vi både har lagt vekt på miljømessige ulemper ved tiltaket og usikkerhet ved enkelte konsekvenser, sammenholdt med fordelene ved denne virksomheten gjennom verdiskapning og etablering av arbeidsplasser, finner vi at det med de foreslåtte vilkårene er forsvarlig at det gis tillatelse til den omsøkte virksomheten, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd.»

De nye opplysningene om reduksjon i antall sysselsatte i Nordic Minings prosjekt endrer forutsetningene for tillatelsen som er gitt, ganske kraftig.

Jeløya-erklæringen skal utrede konsekvensene av et forbud mot sjødeponi og slår fast at det ikke skal gis tillatelser til nye sjødeponi i denne fireårsperioden. Det er et sterkt signal om at sjødeponi er uakseptabelt. Derfor bør en ny behandling også inkludere ny behandling av spørsmålet om sjødeponi i Repparfjorden.

Den kjemiske tilstanden til Repparfjorden er i dag klassifisert som god, men når det gjelder virkning av utslipp fra Nussir, sa Fylkesmannen i Finnmark:

«Fylkesmannen mener at særlig utslippene av nikkel er i strid med vannforskriften § 7. Det må også vurderes om utslipp av kadmium og kvikksølv er i strid med denne bestemmelsen.»

Vannforskriften § 7 dreier seg om plikt til å redusere utslipp av prioriterte stoff, og kobber, kadmium og kvikksølv står på denne lista.

Direktoratet for naturforvaltning frarådet giftige utslipp fra gruvedrift i Repparfjorden fordi det kunne utgjøre en stor trussel for blant annet kysttorsk og laksefisk i fjorden. De viste videre til vannforskriften, som ikke kan gi unntak for slik kjemisk forurensning. Vannforskriften er den norske lovfestinga av EUs vanndirektiv.

Driftskonsesjon er foreløpig ikke gitt til hverken Nordic Mining eller Nussir. Det er dermed mulig å stanse bruken av de to laksefjordene som avfallsplass for gruveindustrien.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen foreta en ny behandling av spørsmålet om å etablere sjødeponi i Førdefjorden og Repparfjorden.

18. januar 2018

Lars Haltbrekken

Kari Elisabeth Kaski

Torgeir Knag Fylkesnes

Nicholas Wilkinson

Freddy André Øvstegård

Gina Barstad

Arne Nævra